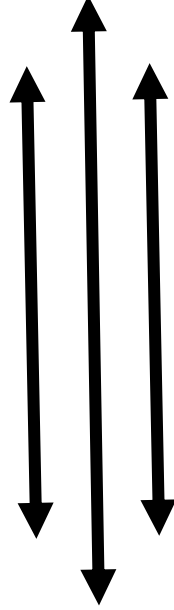

आ. व. २०८०/०८१ को आय व्ययको अनुमानित विवरण

वालिङ नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
वालिङ, स्याङ्जा, गण्डकी प्रदेश, नेपाल

मिति २०८० असार १० गते

नगर सभा बैठकका सभाअध्यक्षज्यू ,
नगर सभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरु !

जनताको सबैभन्दा नजिकको र जनताको मनमस्तिष्क छुने, देखे तथा अनुभूत गर्ने सरकार नै स्थानीय सरकार हो । यो नागरिकको समस्यासँग सबैभन्दा नजिक र प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने सरकार पनि हो । स्थानीय सरकारले नागरिकहरुको घरआँगनमा पुगेर सेवा दिने र समस्याहरुको नजिकबाट शीघ्र पहिचान र सम्बोधनसमेत गर्ने हुँदा जनतालाई सरकारको वास्तविक उपस्थितिको प्रत्याभूति समेत दिलाएको हुन्छ। त्यसैले स्थानीय सरकार कानून तर्जुमा, सेवा प्रवाह, विकास र विपद् व्यवस्थापनमा निरन्तर सक्रिय छन् ।

नेपालको संविधानमा भएका राज्यको नीति, निर्देशक सिद्धान्त, मौलिक हक, संविधानको अनुसूचीमा उल्लेख भएका विषय, स्थानीय तहको प्राथमिकता, सङ्घ र प्रदेश सरकारका आवधिक योजनाको प्राथमिकता, स्थानीय आवश्यकता, सम्भावना, सङ्घीय र प्रदेश सरकारका नीति तथा कार्यक्रम, बजेट र दिगो विकास लक्ष्यले अवलम्बन गरेका विषयहरुलाई समावेश गरी वार्षिक बजेट तर्जुमा गरिएको छ ।

वालिङ नगरपालिकाको आ. व. २०८०/०८१ को बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने सन्दर्भमा बजेटको पूर्व शर्त तथा कार्यक्रमको मार्गदर्शनको रूपमा रहेको नीति तथा कार्यक्रम सभाको बैठकमा प्रस्तुत भइसकेको छ । नगर सभा बैठकमा बजेट पेश गर्नु पूर्व लोकतन्त्र, जनजीविका, समता, समानता र सामाजिक न्याय प्राप्तिसमा विचार दिने विचारकप्रति सम्मान तथा सोका लागि सञ्चालित आन्दोलनमा निःशर्त जीवन वलिदान गर्ने सम्पूर्ण सहिदहरुप्रति हार्दिक सम्मान तथा श्रद्धा अर्पण गर्न चाहन्छौ ।

सभाका अध्यक्ष महोदय,

सभाका सदस्यज्यूहरू,

अब म यस सम्मानित सभामा आगामी आ. व. २०८०/०८१ को वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने कानुनी आधार, हाम्रो अभ्यास र कार्यान्वयन पद्धति पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु । नेपालको संविधानको धारा २२९ मा स्थानीय तहको सञ्चित कोष र सो कोषबाट धारा २३० अनुसार नगरपालिकाको राजस्व र व्ययको अनुमान यस नगर सभामा पेश गर्ने संवैधानिक प्रावधान छ । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, अन्य क्षेत्रगत कानूनहरू, अर्थ मन्त्रालयको मार्गदर्शन, स्थानीय राजस्व परामर्श समितिको प्रतिवेदनका आधारमा आ. व. २०८०/०८१ को राजस्व तथा व्ययको अनुमान प्रस्ताव गर्न लागेको व्यहोरा निवेदन गर्न चाहन्छु । त्यस्तै, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा रहेको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिबाट प्राप्त बजेट सीमाका आधारमा नीति तथा कार्यक्रमको परिधिमा रही बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिमा छलफल भई नगर कार्यपालिकाबाट पास गरेर स्वीकृतको लागि बजेट तथा कार्यक्रम यस गरिमामय सभामा पेश गरिएको छ । यस बजेट विनियोजनमा राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४, सघं तथा प्रदेशले जारी गरेका नीति, मापदण्ड तथा कानून, अन्तर सरकारी वित्त हस्तान्तरण ऐन, २०७४, सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३, आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६, स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, दिगो विकासका लक्ष्यहरू, राजस्व परामर्श समितिको प्रतिवेदन, तीन वटै सरकारले गरेका प्रतिबद्धता, अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि र सम्झौता, बजेटको सिद्धान्त, उद्देश्य र प्राथमिकता, बजेट तर्जुमाका विगतका अभ्यासहरूले मार्गदर्शन गरेका छन् । साथै वालिड नगरपालिकाको स्थानीय तहको आर्थिक ऐन, स्थानीय

तहको विनियोजन ऐन, आर्थिक कार्यविधि नियमित तथा व्यवस्थित गर्न बनेको ऐन, २०७५ सार्वजनिक निजी साझेदारी सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन, २०७५, आन्तरिक आय संकलन तथा आय(ठेक्का बन्दोबस्त) सम्बन्धी कार्यविधि, २०७७ ले समेत बजेट तर्जुमा पद्धतिलाई आन्तरीकीकरण गरेका छन् । तसर्थ यिनै कानुनले तोकेको प्रावधान र परिधि भित्र रही सरोकारवालाको सहभागितामा आयव्यय विवरण बजेट तयार भएको तथ्य जानकारी गराउँदछु ।

लोकतान्त्रिक शासन आफैमा प्रतिनिधिमुलक शासन प्रणाली हो । यस शासकीय प्रणालीमा सबै जाति, वर्ग, लिङ्ग, धर्म र वर्ण भएका नागरिकहरूको प्रतिनिधित्व हुन्छ । लोकतन्त्रको यिनै विधि र परिधिमा रहेर जनसहभागितालाई आत्मसात गरेर वडा वस्तीस्तरमा स्थानीय बासिन्दाको सहभागिताबाट योजना र कार्यक्रम छनौट गरिएको छ । यस प्रक्रियाले नागरिकहरूको Right, Choice र Voice लाई सम्बोधन गरेको छ । जनताकै सामु गरिएका बाचा र प्रतिबद्धतामा केन्द्रित भएर कानुनको परिपालनामा जनमनको आवश्यकता र मागमै आधारित रही प्राप्त योजना र कार्यक्रमलाई प्राथमिककीकरण गरी कार्यक्रम छनौट र बजेट विनियोजन गरिएको छ । यस सभामा समेत वडास्तरमा योजना छनौट प्रक्रियामा संलग्न पदाधिकारीहरू रहेका छौं, सभाबाट हामीले नै पारित तथा स्वीकृत गरी कार्यान्वयन पनि हाम्रै प्रत्यक्ष सुपरिवेक्षण, अनुगमनमा गर्ने गरिएको छ । त्यसको मूल्यांकन समेत हामी स्वयम्, तेस्रो पक्ष, नागरिक समाज, मिडियाकर्मी तथा नगरवासीको तहबाट पनि हुँदै आएको छ । यस अभ्यासलाई कायम राख्न सवल पक्षको प्रबर्द्धन र आलोच्य पक्षको सुधार गर्दै जानु नै हामी निर्वाचित पदाधिकारीहरूको कर्तव्य हो ।

सभाका अध्यक्ष महोदय,
सभाका सदस्यज्यूहरु,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को बजेटका सिद्धान्तहरु तथा प्राथमिकता प्रस्तुत गर्दछु । यस आ. व. २०८०/०८१ को आय व्ययका सिद्धान्तहरु निम्नानुसार रहेका छन् :

- लगानी, जनशक्ति, पूर्वाधार विकास र रोजगारी ।
- स्थानीय उत्पादनको बजारीकरण, सीप विकास र विपन्न वर्गलाई संरक्षणसहित आय आर्जन
- सुशासनको अभिवृद्धि गर्दै सेवा प्रवाहलाई प्रविधिमैत्री र जनमुखी ।
- शिथिल भएको स्थानीय अर्थतन्त्रको पुनरुत्थानका लागि लगानीमैत्री वातावरण ।
- शिक्षा, स्वास्थ्य र जनजीविकाको उन्नयन र लगानी ।
- तहगत सरकार एवं विकास साझेदारसँग सहकार्य तथा समन्वय ।
- स्मार्ट वालिडको मार्गचित्र कार्यान्वयन र सूचक प्राप्ति ।
- नगरको बृहत योजनाको क्षेत्रगत विकास(Spatial Planning) का आधार तथा रणनीति ।

सभाका अध्यक्ष महोदय,
सभाका सदस्यज्यूहरु,

माथि उल्लेखित उद्देश्य हाँसिल गर्न देहाय अनुसार क्षेत्रगत र कार्यक्रमगत प्राथमिकता निर्धारण गरेको छु ।

१. स्वरोजगार, सीप विकास, आय आर्जनमा आबद्ध गर्दै मानव पुँजी तथा संशाधनको विकासका लागि साझेदारीमा लगानी प्रबर्द्धन गर्ने ।
२. स्थानीय उत्पादनको बढोत्तरीका लागि आयोजना बैंक (Project Bank) लगानीका मापण्ड तय गरी लगानी सम्मेलनबाट बाह्य लगानी आकर्षित गरिने ।
३. तहगत सरकार तथा विकास साझेदारबाट उपलब्ध स्रोतलाई भौतिक पूर्वाधारका क्षेत्रमा परिचालन गरिने ।
४. स्थानीय गौरवका आयोजनाहरुमा स्वदेशी तथा वैदेशिक सहायता परिचालन गरी नागरिकहरुको आर्थिक तथा सामाजिक विकासमा जोड दिइने । सामाजिक सुरक्षा तथा कल्याणका कार्यक्रममार्फत लक्षित, निमुखा, विपन्न तथा सीमान्तीकृत वर्गलाई सामाजिक न्याय प्रदान गरिने ।
५. कृषि तथा पशु विकास क्षेत्रमा लगानी बढोत्तरी गर्दै कृषक तथा उद्मीहरुलाई उत्पादन र बजारसँग आबद्ध गरिने ।
६. सूचना प्रविधिको विस्तार, गुणस्तरीय खानेपानी, पर्यटन क्षेत्रको प्रबर्द्धन, पूर्वाधार मार्फत विकास प्रक्रियालाई अघि बढाउने ।
७. योजना तथा कार्यक्रमलाई गौरवका, रुपान्तरणकारी, बहुवर्षीय, रणनीतिक तथा प्राथमिकताप्राप्त आधारमा वर्गीकरण गरिने ।
८. सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरीय, पारदर्शी र उत्तरदायी तथा सर्वसुलभ बनाई नागरिकको पहुँच अभिवृद्धि गर्दै सुशासन कायम गर्ने ।

अध्यक्ष महोदय,

सभाका सदस्यज्यूहरु,

आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को वित्तीय व्यवस्था आगामी आ.व.का लागि अनुमान गरिएको खर्च व्यहोर्ने स्रोत निम्नानुसार रहेको छ । आ. व. २०८०/०८१ मा नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त भएका तपसिल बमोजिम वित्तीय समानीकरण अनुदान, विशेष अनुदान, समपूरक अनुदान, राजस्व बाँडफाड र आन्तरिक आयबाट प्राप्त हुने रकम, अन्य सरकारी निकाय तथा चालु आ.व.को बाँकी मौज्दातबाट सञ्चित कोषमा समावेश गरी खर्च गर्नु पर्ने र हिसाव राख्नुपर्ने सम्पूर्ण रकम नै खर्च व्यहोर्ने स्रोतका रूपमा रहेका छन् । आन्तरिक स्रोत रु ३१ करोड, संघीय वित्तीय समानीकरण अनुदान १४ करोड ९६ लाख, संघीय सरकार राजस्व बाडफाड रु. १२ करोड २२ लाख ४६ हजार, संघीय सरकार सर्शत अनुदान रु ४१ करोड ४४ लाख, संघीय सरकार विशेष अनुदान रुज १ करोड ५० लाख, संघीय सरकार समपूरक अनुदान रु ३ करोड र प्रदेश सरकार समानीकरण अनुदान २ करोड ११ लाख ४९ हजार, प्रदेश सरकार राजस्व बाँडफाड रु १ करोड ५५ लाख ८८ हजार, प्रदेश सरकार सर्शत अनुदान रु ५० लाख र प्रदेश सरकार समपूरक अनुदान रु ६० लाख गरी कूल १ अर्ब ८ करोड ८९ लाख ८३ हजार रुपैयाको आय प्रक्षेपण गरिएको छ ।

नगरपालिकाको आवधिक योजनाको सोच, लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति तथा मध्यमकालीन खर्च संरचना, बजेट तथा कार्यक्रम समितिबाट प्राप्त बजेट सीमा, मार्गदर्शन र योजना प्राथमिकीकरणका आधार, विज्ञहरुको राय सल्लाह, विषयगत समितिबाट प्राथमिकीकरण गरी क्षेत्रगत रूपमा बजेट विनियोजन गरिएको छ । अब म स्रोत अनुमानको अधीनमा रही नगरसभामा बजेट सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममार्फत रु १ अर्ब ८ करोड ८९ लाख ८३ हजार

को बजेट बाँडफाँड प्रस्तुत गर्दैछु । आगामी आ.व. २०८०/०८१ को लागि संघीय सरकारबाट प्राप्त समानीकरण अनुदानको स्रोतबाट वडाहरूलाई रु. ६ करोड ५० लाख विनियोजन गरिएको छ । सशर्त अनुदान समेतको क्षेत्रगत रूपमा निम्न शीर्षकमा विनियोजन गरी कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा व्यवस्था मिलाइएको छ । जसमा आर्थिक विकासमा रु ११ करोड ४० लाख ३३ हजार १५०, सामाजिक विकासमा रु ६ करोड ५१ लाख ६१ हजार ८००, पूर्वाधार विकासमा रु. ९ करोड ७७ लाख ४२ हजार ७००, सुशासन तथा अन्तरसम्बन्धितमा रु ३ करोड २५ लाख ८० हजार ९०० र प्रशासकीय सुशासनमा १ करोड ६२ लाख ९० हजार ४५० रुपैयाँ विनियोजन गरिएको छ ।

आगामी आ.व. को व्यय अनुमानको विवरण (खर्च शीर्षकगत र स्रोतगत समेत) विनियोजन विधेयक २०८० र आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को वित्तीय व्यवस्था अन्तर्गत विनियोजन गरिएका क्षेत्रगत कार्यक्रमहरूको विवरण यसै साथ रहेको छ ।

अध्यक्ष महोदय,

सभाका सदस्यज्यूहरू,

नगरपालिकाको आ व २०८०/ ०८१ को नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न संघीय, प्रदेश र स्थानीय सरकारको गरी कूल १ अर्ब ८ करोड ८९ लाख ८३ हजार रुपैयाँ खर्च हुने अनुमान गरिएको छ । जस मध्ये चालु तर्फ ६० करोड ५६ लाख ७१ हजार रुपैयाँ र पुँजीगत तर्फ ४७ करोड ३३ लाख ५१ हजार रुपैयाँ खर्च हुने अनुमान गरिएको छ । कुल बजेटको चालु तर्फ ५६.१३ प्रतिशत र पूँजीगत तर्फ ४३.८७ प्रतिशत

रहेको छ । आगामी आ.व. को व्यय अनुमानको विवरण (खर्च शिर्षकगत स्रोतगत समेत) विनियोजन विधेयक, २०८० यसै साथ पेश गरेको छु ।

अध्यक्ष महोदय,
सभाका सदस्यज्यूहरू,

अन्त्यमा आ. व. २०८०/०८१ को वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तयारीका क्रममा वस्तीस्तरबाट योजना छनौट प्रक्रियामा सहभागी हुने आम नगरवासीहरू, नगरपालिकाका सम्पूर्ण पदाधिकारीज्यूहरू, सुसूचित गराउने विकास सञ्चारकर्मी, समाज रुपान्तरणको नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने सबै राजनीतिक दलहरूका नेतृत्वगण, समाजका प्रबुद्ध वर्ग, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू, संघ संस्थाहरू, नगरपालिकाका सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिहरू लगायत सबै सरोकारवाला व्यक्ति तथा निकायहरूको प्रशंसनीय भूमिकाको सम्मान गर्न चाहन्छु । साथै यसको सफल कार्यान्वयन र लक्षित प्रगति हासिल हुन सबैबाट उचित सहयोग, समन्वय र सहकार्यको लागि समेत आहवान गर्दै नगरपालिकाको विकास र नगरवासीको सम्बृद्धि हासिल हुने कार्यमा सबैले विश्वस्त भई सक्रिय सहयोग गरौं भन्ने अनुरोधका साथ प्रस्तुति टुङ्ग्याउने अनुमति चाहन्छु ।

धन्यवाद!!

कविता तिवारी गैह्रे

उप प्रमुख

संयोजक

बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति